

Sygn. akt I ACa 83/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia (...)

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Ewa Bazelan
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SO del. Andrzej Mikołajewski
Protokolant	protokolant sądowy Anna Kłós

po rozpoznaniu w dniu (...) w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa S. W.

przeciwko(...) w L.

o zadośćuczynienie i ustalenie

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia(...)

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki S. W. na rzecz (...) w L. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

I (...)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia (...) Sąd Okręgowy w(...) po rozpoznaniu sprawy z powództwa S. W. przeciwko (...) w L. o zadośćuczynienie i ustalenie zasądził od (...)w L. na rzecz powódki S. W. 50.000zł tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia (...)i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia(...)

Oddalił powództwo w pozostałej części.

Nie obciążył powódki S. W. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

Nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...)kwotę (...)zł tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych.

Obciążył Skarb Państwa nieuiszczonymi kosztami sądowymi w pozostałej części.

Powódka w sprawie wносиła o zasądzenia od pozwanego (...) tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek wadliwie przeprowadzonego zabiegu medycznego.

W piśmie procesowym z dnia (...). powódka sprecyzowała swoje żądanie pieniężne w ten sposób, że wskazała, iż domaga się zadośćuczynienia w kwocie(...)z(...) (k.258), oraz zasądzenia (...)

Ponadto wносиła o ustalenie, że pozwany odpowiada za szkody mogące powstać w przyszłości, a wynikające z wyrządzonej powódce przez stronę pozwaną szkody na osobie.

Pozwany wносиł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu od powoda na rzecz pozwanego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił, że S. W. w okresie od (...) (...) (...)w L., gdzie przeprowadzono u niej (...) Operacja odbyła się (...) a powódka została (...)r. Powódka(...)

Z powodu dolegliwości bólowych oraz utrzymujących się(...), w tym na (...) Publicznego Szpitala Wojewódzkiego im. (...) P.(...)w Z..

Następnie w okresie od (...) r. powódka S. W. była (...) w (...) Publicznym Szpitalu Wojewódzkim im. (...) P. (...) w Z.. Została przyjęta z powodu utrzymujących się(...)

W dniu (...) Z rany pooperacyjnej pobrano wymaz, (...)

Zgodnie z opinią sądową biegłego z zakresu (...) M. C., (...) Po tego rodzaju zabiegu w organizmie pacjenta powinny pozostać jedynie (...). (...) nie powinny być pozostawione w polu operacyjnym. (...). W trakcie zabiegu operacyjnego usunięcia (...) (...) (...) Szpitala (...) (...) Gazik ten (...)

Jednakże po wystąpieniu objawów chorobowych powódka otrzymała antybiotyk o szerokim spektrum działania. A. spowołniła i (...)

Istnieje bezpośredni związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy pozostawieniem (...)(...)

(...). (...)

Sąd stwierdził, że z powodu infekcji (...). (...). (...)Dolegliwości bólowe w (...). Dolegliwości te z wysokim prawdopodobieństwem ograniczały normalne funkcjonowanie powódki i powodowały jej niezdolność do pracy.

Obecnie powódka zgłasza okresowe dolegliwości (...)Rany pooperacyjne są (...)W trakcie badania (...)

Ropień powstały z powodu (...)w(...). Usunięto również przyczynę jego powstania -(...). Powódka przeszła(...), która spowodowała całkowite wyleczenie infekcji. Powikłanie pooperacyjne, którego doznała powódka nie powinno spowodować niekorzystnych skutków w przyszłości (opinie pisemne – k. 152-155, 170-172).

Zgodnie z opinią sądową biegłej (...) B. C., (...). (...). Zgłaszane przez powódkę skargi na nieustające bóle nogi, nie zostały stwierdzone w badaniu sądowo-neurologicznym w dniu 22 listopada 2015 r., a o ile bóle rzeczywiście bywają w innych ramach czasowych, to nie wynikają one ze schorzeń neurologicznych (opinia pisemna – k. 197-199v).

Zgodnie z opinią sądową biegłej (...) J. J., w (...)Powódka ujawniała reakcje somatyzacyjne (ucisk, duszności) z obniżonym samopoczuciem i lękiem przed śmiercią, martwiła się o bliskich, zwłaszcza o dzieci i wnuki, miała poczucie, że otoczenie niedowierza jej dolegliwościom, co powodowało dodatkowe przykrości. Objawy te utrzymywały się w subiektywnym poczuciu opiniowanej przez okres około dwóch miesięcy. Powodowały niewątpliwie dyskomfort psychiczny, jednakże nie osiągnęły znaczącego nasilenia. Powódka nie była leczona psychiatrycznie szpitalnie i

ambulatoryjnie. Nie brała udziału w terapii psychologicznej. Jej funkcjonowanie uległo wyraźnej, dość szybkiej poprawie, bezpośrednio po ponownym, udanym zabiegu operacyjnym (opinia pisemna – k. 207-209.

Zgodnie z opinią sądową biegłego (...) Z. K., powódka w następstwie przeprowadzonego leczenia operacyjnego(...). W związku z prowadzonym leczeniem chirurgicznym powódka nie doznała uszczerbku na zdrowiu w (...) (opinia pisemna – k. 230-233).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania powódki oraz świadków (które nie były kwestionowane przez pozwanego). Sąd podzielił ustalenia i wnioski biegłych uznając, że zostały one dokonane w oparciu o posiadaną przez opiniujących wiedzę specjalną, po wnikliwej analizie dokumentacji z akt sprawy oraz bezpośrednim badaniu powódki.

Sąd Okręgowy uznał roszczenie za uzasadnione co do zasady na podstawie art. 430 k.c. w zw. z art. 415 k.c.

W apelacji powódka kwestionuje wyrok wyłącznie w części oddalające jej roszczenia.

Ustalając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia Sąd Okręgowy wskazał, że zadośćuczynienie pieniężne przewidziane w art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. ma przede wszystkim charakter kompensacyjny. Jest ono sposobem naprawienia krzywdy w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. O wysokości zadośćuczynienia powinien w zasadzie decydować rozmiar doznanej krzywdy wyrażony stopniem cierpień fizycznych i psychicznych.

Ze względu na niewymierny charakter krzywdy, oceniając jej rozmiar, należy wziąć pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, w tym: czas trwania i stopień intensywności cierpień fizycznych i psychicznych, nieodwracalność skutków urazu, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, wiek poszkodowanego, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową, postawę sprawcy i inne czynniki podobnej natury. Jednocześnie wysokość zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa

Sąd w konsekwencji wziął pod uwagę rozmiar (...)

Wskazał jednakże, że opisane zdarzenie nie spowodowało po stronie powódki trwałych konsekwencji. Biegli wykluczyli też, aby pozostawienie (...)

Sąd uznał, że kwota 50.000zł jest adekwatna do krzywdy jakiej doznała powódka. Dalej idące roszczenia powódki oddalił uznając, że nie znajduje ono uzasadnienia jako roszczenie dochodzone z tytułu uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, jak również jako roszczenie dochodzone z tytułu naruszenia jej dóbr osobistych w rozumieniu praw pacjenta do należytego leczenia.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych osoby wykonujące zawód medyczny kierują się zasadami etyki zawodowej określonymi przez właściwe samorządy zawodów medycznych. Według zaś art. 4 tej samej ustawy, w razie zawinionego naruszenia praw pacjenta sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego.

W ocenie Sądu powódka wbrew regułom określonym w art. 6 kc i i art. 232 kpc, nie przejawiała inicjatywy dowodowej zmierzającej do wykazania, jakie ujemne skutki zachowania pozwanego, mają podlegać kompensacie w zakresie szerszym niż wynikający z potrzeby kompensaty krzywdy powódki na płaszczyźnie związanej z uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia.

W ocenie Sądu powołanie się przez stronę powodową - pacjenta, na okoliczności faktyczne wpisujące się w zakres znaczeniowy art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku praw pacjenta, w każdym przypadku oznacza, że zasadność jego roszczenia podlega badaniu na podstawie art. 448 k.c. Przedmiot ocen wyznacza bowiem pełna podstawa faktyczna powództwa, a na nią składa się równorzędnie - obok twierdzeń dotyczących samego zachowania lekarza, które zdaniem inicjującego proces były niezgodne z prawem - także wskazanie, jakie ujemne skutki takiego zachowania, mają podlegać kompensacie [wyrok SA w Szczecinie z dnia 3 czerwca 2015 r., I ACa 33/15, Legalis nr 1327245.].

Nie negując potwierdzonej wielokrotnie w orzecznictwie odrębności obu roszczeń, Sąd wskazał, że przyznana powodce kwota zadośćuczynienia uwzględnia krzywdę doznaną przez powódkę na wielu płaszczyznach.

Odsetki związane z opóźnieniem Sąd zasądził od 9 września 2014r. na podstawie art. 481 § 1 k.c. Żądanie zasądzenia odsetek od daty wcześniejszej Sąd oddalił jako niezasadne.

Z uwagi na trudną sytuację majątkową i osobistą powódki, jej wiek i stan zdrowia, Sąd nie obciążył powódki kosztami procesu na rzecz pozwanego.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zaskarżając go w części oddalającej powództwo i zarzucając Sądowi Okręgowemu sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez przyjęcie, iż „(...) w sytuacji, w której poprzez zeznania świadków R. G., R. W. (1), R. W. (2) i A. W. oraz poprzez przesłuchanie powódki w charakterze strony, a w szczególności w wyniku wywołanych opinii biegłych potwierdzono ponad wszelką wątpliwość wyrządzenie S. W. krzywdy w związku z naruszeniem dóbr osobistych powódki w postaci prawa do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością, jak też prawa do informacji o stanie zdrowia, a w szczególności prawa do zdrowia.

Powódka wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 20 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia (...) i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia (...) do dnia zapłaty oraz kosztami procesu za II instancję.

Pozwany wносиł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje. Apelacja nie jest uzasadniona.

Wskazywana przez powódkę podstawa faktyczna roszczenia obejmuje błędy popełnione (...)w zakresie leczenia powódki w okresie od (...) W okresie tym u powódki dokonano (...) W następstwie dopuszczenia się opisanego błędu w sztuce medycznej, proces leczenia powódki został wydłużony o jeden miesiąc i skutkował opisanymi szczegółowo przez Sąd Okręgowy dolegliwościami powódki, które stanowiły szkodę niemajątkową, w związku z którą Sąd przyznał powodce zadośćuczynienie pieniężne w kwocie 50 000zł, wskazując jako podstawę rozstrzygnięcia art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc, oraz podnosząc, że wysokość zasądzonego zadośćuczynienia uwzględnia również fakt naruszenia dóbr osobistych powódki w postaci naruszenia jej prawa do leczenia jej z należytą starannością.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przyznana przez Sąd Okręgowy kwota zadośćuczynienia pieniężnego jest wysoka, ale jednocześnie adekwatna do krzywd doznanych przez powódkę wskutek jej wadliwego leczenia i spełnia funkcję kompensującą.

Przywołując stanowisko Sądu Apelacyjnego w Szczecinie Sąd Okręgowy słusznie wskazał, że orzekając o wysokości zadośćuczynienia pieniężnego należy mieć na względzie pełną podstawę faktyczną powództwa.

Sąd Okręgowy słusznie wskazał odrębność roszczeń pacjenta opartych na art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc w przypadku dochodzenia przez pacjenta zadośćuczynienia za szkodę polegającą na uszczerbku na zdrowiu wskutek jego leczenia i roszczenia o zasądzenie zadośćuczynienia przysługującego pacjentowi na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z

dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 186, z późn. zm.; poprzednio art. 19a ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej).

W ramach roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne za naruszenie praw pacjenta, wystarczające jest wykazanie zawinionego zachowania personelu leczniczego jednostki medycznej, które naruszyło określone prawa pacjenta opisane w tej ustawie.

Natomiast roszczenie z art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 kc stanowi podstawę odpowiedzialności za szkodę powstałą na skutek wadliwego leczenia pacjenta, w postaci uszczerbku na zdrowiu.

Przedmiotem ochrony z art. 445 § 1 w zw. z art. 444 § 1 kc są również, tak jak w przypadku art. 4 ustawy o prawach pacjenta, dobra osobiste w postaci prawa do zdrowia. W przypadku dochodzenia przez pacjenta zadośćuczynienia pieniężnego za uszczerbek na zdrowiu doznany wskutek wadliwego jego leczenia, naruszenie prawa pacjenta do właściwego leczenia stanowi przesłankę odpowiedzialności placówki zdrowia, warunkującą jego odpowiedzialność na podstawie art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc. Jeżeli wskutek wadliwego leczenia pacjenta szkoda w postaci uszczerbku na zdrowiu nie wystąpi, pacjentowi nie przysługuje roszczenie z art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc. Wówczas jednak pacjentowi może przysługiwać roszczenie o zadośćuczynienie na podstawie art. 4 ustawy o prawach pacjenta, które nie jest uzależnione od wystąpienia skutku w postaci uszczerbku na zdrowiu. Jeżeli w wyniku leczenia pacjenta dojdzie wyłącznie do naruszenia praw pacjenta w rozumieniu przepisów ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta pacjent ma prawo do dochodzenia zadośćuczynienia pieniężnego bez względu na to czy wskutek tego naruszenia wystąpiły skutki w postaci uszczerbku na zdrowiu pacjenta. Jeżeli natomiast wskutek tych samych zaniedbań popełnionych przez personel medyczny wystąpi dodatkowo skutek w postaci uszczerbku na zdrowiu pacjenta, wówczas pacjentowi przysługują dwa roszczenia. W oparciu o art. 4 ustawy o prawach pacjenta może dochodzić zadośćuczynienia pieniężnego za samo naruszenie jego praw. Może także dochodzić dalej idącego roszczenia o zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę w postaci utraty zdrowia. W tym drugim przypadku będzie musiał jednak udowodnić dodatkową przesłankę odpowiedzialności szpitala, a mianowicie szkodę w postaci utraty zdrowia. W takim przypadku naruszenie jego praw do prawidłowego leczenia stanowić będzie wyłącznie przesłankę dalej idącej odpowiedzialności szpitala. Ustalana w takiej sprawie kwota zadośćuczynienia pieniężnego uwzględniać będzie całość krzywdy pacjenta doznanej wskutek wadliwego leczenia a więc zarówno naruszenie jego prawa do prawidłowego leczenia jak i skutek wadliwego działania szpitala w postaci utraty zdrowia pacjenta.

Powódka dochodziła swojego roszczenia w oparciu o jedną podstawę faktyczną – błąd w sztuce medycznej polegający na pozostawieniu (...), co doprowadziło do uszczerbku na zdrowiu powódki. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, z której wynika, że mamy do czynienia ze zbiegiem podstaw odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 4 ustawy o prawach pacjenta i na podstawie art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 kc. Przyznane zaś przez Sąd Okręgowy zadośćuczynienie uwzględnia krzywdę doznaną przez powódkę z tytułu jej wadliwego leczenia i obejmuje naprawienie szkody wynikającej z naruszenia jej praw pacjenta do właściwego leczenia i szkody wynikającej z utraty zdrowia.

Z tych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 kpc i z uwagi na art. 102 kpc nie obciążał powódki kosztami procesu na rzecz pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.